

SAMMENDRAG SUMMARY

Gode relasjoner og godt miljø i skolen?

Oppsummering og anbefalinger
til videreutvikling av
GROM-prosjektet

Av Frode Restad og Selma Therese Lyng

AFI-rapport 2023:12

Sammendrag

Kort sammendrag – norsk

Arbeidsforskningsinstituttet (AFI ved OsloMet har siden 2021 bistått Lørenskog kommune med dokumentasjon, evaluering og utvikling av GROM-prosjektet. I denne rapporten oppsummerer vi erfaringer og gir anbefalinger til videre utvikling av dette prosjektet.

Rapportens hovedkonklusjon er at GROM-prosjektet har bidratt til å utvikle ansattes relasjonskompetanse og evne til å håndtere krevende elevatferd i skolen. Lærerne uttrykker blant annet at de har blitt flinkere til å forstå hva som ligger bak elevenes atferd og bedre til å møte deres følelser og behov på en adekvat måte. Skolene har også utviklet et felles språk og en mer inkluderende kultur for deling og håndtering av utfordrende saker i profesjonsfellesskapet.

Rapporten beskriver flere utfordringer som bør adresseres i en videreutvikling av GROM-prosjektet. Dette gjelder særlig behov for kontinuitet og tilpasning til den pedagogiske konteksten i skolen og utvidelse av prosjektets faglige grunnlag. Rapporten anbefaler en videre utvikling av prosjektets faglige grunnlag med fokus på gruppedynamikk og fellesskapende undervisning, en tydeligere organisering og ledelse, og justering

Brief summary – English

This report summarizes the GROM project, which aimed to develop the relational competence of school staff in Lørenskog municipality. The report provides an overview of the project's contents and organization, as well as findings and recommendations for further development. The main finding is that the GROM project has contributed to increasing school staff's relational competence by providing increased knowledge and understanding of pupils' development and behavior. This has made teachers better equipped to deal with challenging behavior in a way that safeguards and strengthens their relationship with students.

Through increased competence and collaboration, teachers experience increased support from colleagues and have become better at dealing with difficult situations in the classroom. The report discusses the aims, means, and conditions for the success of such work. A platform based on theory of attachment and students' development, conveyed through joint teaching and guidance, seems to provide a good basis for developing the relational competence of school staff.

The report recommends to further develop the GROM-project, including to expand the theoretical framework, formalize its organization, and to review the project's aims and indicators.

Sammendrag på norsk

Hovedpoeng

- GROM-prosjektet har bidratt til å øke ansattes relasjonskompetanse, blant annet ved å gi økt kunnskap om og forståelse for elevers utvikling og atferd. Dette har gjort dem bedre rustet for å møte reaksjoner på en måte som ivaretar og stryker deres relasjon til elevene.
- Teori om barn og unges tilknytning og utvikling, formidlet gjennom regelmessig felles undervisning og veiledning synes å gi en god plattform for utvikling av ansattes relasjonskompetanse i skolen.
- Arbeidet med å øke ansattes relasjonskompetanse kan styrkes gjennom økt kontinuitet og mer differensiert innhold for ansatte med ulik erfaring og kompetanse, og gjennom å legge til rette for tettere sammenheng mellom teori/ veiledning og læreres pedagogiske praksis i klasserommet.

Bakgrunn

De senere årene har det vært en negativ utvikling i barn og unges opplevelse av mestring og trivsel i skolen. Redusert trivsel og mestring kan gjøre at enkelte elever blir mer utagerende og føre til at lærere må håndtere stadig flere vanskelige situasjoner i klasserommet.

Lørenskog kommune har siden 2017 arbeidet med et prosjekt som har som mål å fremme god livsmestring og et trygt psykososialt skolemiljø gjennom styrket relasjonskompetanse hos ansatte i skolen. I perioden 2019–2023 har prosjektet Gode relasjoner og godt skolemiljø (GROM) vært finansiert med midler fra Program for folkehelse i Viken, samt egenfinansiering fra kommunen. Arbeidsforskningsinstituttet (AFI) ved OsloMet har siden 2021 bistått Lørenskog kommune med dokumentasjon, evaluering og utvikling av GROM-prosjektet. Støtte til forskingen på prosjektet har vært gitt fra KS og Partnerskap mot mobbing.

Formål

Rapporten «Gode relasjoner og godt miljø i skolen?» oppsummerer erfaringer fra et lokalt

initiert prosjekt (GROM-prosjektet) for utvikling av ansattes relasjonskompetanse ved to skoler i Lørenskog. Rapporten gir et overblikk over innhold og organisering av prosjektet, ansatte og ledes erfaringer, samt funn og anbefalinger til videre utvikling.

Hensikten med rapporten er å gi kunnskap og inspirasjon til skoler og beslutningstakere i og utenfor Lørenskog som ønsker å prøve ut nye strategier for relasjons- og fellesskapsbygging i skolen. Rapporten drøfter blant annet mål, virkemidler og betingelser for å lykkes med et slikt arbeid, basert på funn fra utviklingsarbeidet på Fjellhamar og Kjenn skole.

Hovedfunn

Økt relasjonskompetanse

Rapportens hovedfunn er at GROM-prosjektet har bidratt til å øke de skoleansattes relasjonskompetanse. Arbeidet har blant annet bidratt til utvikling av et felles språk for arbeidet med relasjoner og en kultur for deling av vanskelige erfaringer. Lærerne oppgir at de har blitt mer bevisst på sin egen relasjonelle praksis at de har fått økt forståelse for egne og elevers

reaksjoner. Gjennom økt kompetanse og større grad av samarbeid om vanskelige saker opplever lærerne økt støtte fra kolleger og at de samlet sett har blitt bedre til å håndtere vanskelige saker.

Disse opplevelsene knytter seg videre til at lærerne har fått nye perspektiver og verktøy de kan benytte i sin pedagogiske praksis, og at dette gir et bedre samsvar mellom skolens elevsyn og læreplaner og den praksisen som utøves på skolen. Lærerne mener dette påvirker elevenes læring på en positiv måte og er med på å utvikle lærernes undervisning. Samlet sett opplever deltakerne at samarbeidet med psykologer i kommunens Forbyggende enhet for psykisk helse (FPH) har gitt nye perspektiver og næring til utvikling av gode relasjoner i skolen.

Behov for videre utvikling

For det første er det krevende å sikre god kontinuitet og progresjon for lærere med ulike forutsetninger og behov. Dette handler blant annet om at det er stor forskjell på en nyansatt lærer som ikke har kjennskap til tilknytningspsykologi og relasjonsarbeid, og en lærer med lang erfaring som har vært med i GROM-prosjektet siden starten. For at ulike lærerne skal oppleve deltakelsen i prosjektet som meningsfull og utviklende er det viktig å legge til rette for flere og mer varierte muligheter for utvikling av relasjonskompetanse.

For det andre opplever mange av lærerne at deres hverdag, hvor de er avhengig av å bygge relasjoner til inntil 30 elever samtidig, i for liten grad gjenspeiles i prosjektet. Mange av beskrivelsene fra tilknytningspsykologien tematiserer relasjonen mellom en enkelt voksen og ett enkelt barn. En utfordring i videreutviklingen av GROM-prosjektet blir å bidra til at økt kompetanse på relasjoner suppleres med kompetanse om sosiale gruppedynamikker, slik at lærere blir bedre rustet til å håndtere det som skjer i klasserommet.

En tredje utfordring som beskrives i rapporten er hvordan lærere, med utgangspunkt i sin økte relasjonskompetanse, kan tilpasse sin undervisning på en måte som bidrar til både faglig og sosial læring for elevene. Flere av

lærerne oppgir at de har anvendt begreper og verktøy fra tilknytningspsykologien sammen med elevene, og har justert sin egen undervisning på bakgrunn av ny kunnskap om barn og unges mentale utvikling og behov i lærings situasjonen. Slike tilpasninger har vært lite tematisert i prosjektet så langt. I en videre utvikling vil det derfor være viktig å støtte lærere til å kombinere sin relasjonelle og pedagogiske kompetanse, i utvikling av en undervisningspraksis som kan styrke relasjoner og tilhørighet, samtidig som man lærer fag.

Til slutt peker rapporten på at det gjennom prosjektets eksisterende målinger er vanskelig å påvise effekter av arbeidet med ansattes relasjonskompetanse i skolen. I en videre utvikling av prosjektet kan det være hensiktsmessig å vurdere om det finnes andre og mer representative mål og instrumenter som kan gi relevant informasjon, og styrke både dokumentasjon og styring av prosjektet.

Anbefalinger

Med bakgrunn i disse funnene anbefales tre tiltak for videreutvikling av GROM-prosjektet:

- Å utvide og videreutvikle prosjektets faglige grunnlag med vekt på den pedagogiske konteksten og håndtering av relasjoner i full klasse.
- Å formalisere prosjektet gjennom en tydeligere organisering og ledelse som kan sikre både kontinuitet og progresjon for deltakerne.
- Å gjennomgå mål og indikatorer med sikte på å tydeliggjøre prosjektets ambisjoner og hvordan man kan dokumentere utfall av arbeidet med økt relasjonskompetanse i skolen.

Summary in English

Key messages

- The GROM project has contributed to increasing school employees' relational competence by providing increased knowledge and understanding of pupils' development and behavior. This has made teachers better equipped to deal with challenging behavior in a way that safeguards and strengthens their relationship with the students.
- Theory about children's and young people's attachment and development, conveyed through regular joint teaching and guidance, seems to provide a good platform for developing staff's relational skills in schools.
- The work to increase employees' relational competence can be strengthened through increased continuity and more differentiated content for employees with different experience and competence, and by facilitating a closer connection between theory/guidance and teachers' pedagogical practice in the classroom.

Background

In recent years, there has been a decline in children and young people's experience of success and well-being at school. Reduced well-being and sense of mastery can cause some students to act out more, leaving teachers to deal with an increasing number of difficult situations in the classroom.

Since 2017, Lørenskog municipality has been working on a project to promote students' life mastery and a positive school environment by strengthening the relational competence of school staff. From 2019 to 2023, the project "Good relations and good school environment" (GROM) has been financed by the Program for public health in Viken county, as well as funding from the municipality itself. The Work Research Institute (AFI) at OsloMet has since 2021 assisted Lørenskog municipality with documentation, evaluation, and development of the GROM-project. Funding for this research has been provided by The Norwegian Association of Local and Regional Authorities (KS) and the Partnership against bullying.

Purpose

The report "Good relationships and a good environment in school?" summarizes experiences from a locally initiated project (the GROM project) to develop the relational competence of staff at two schools in Lørenskog. The report provides an overview of the contents and organization of the project, school staff's and leaders' experiences, as well as findings and recommendations for further development.

The purpose of the report is to provide knowledge and inspiration to schools and policymakers who want to try out new strategies for relationship and community building in schools. The report discusses the aims, means, and conditions for success of such work, based on the findings from developmental work at one primary and one lower secondary school.

Main findings

Increased relational competence

The report's main finding is that the GROM project has contributed to increasing the school staff's relational competence. The work has contributed to the development of a common

language for working with student relationships and a culture for sharing difficult experiences. The teachers state that they have become more aware of their own relational practice, and that they have gained an increased understanding of their own and their students' emotional reactions. Through increased competence and a greater degree of collaboration, the teachers' experience increased support from colleagues and that they have, overall, become better at handling difficult situations.

These experiences are further linked to the teachers gaining new perspectives and tools they can use in their daily practice, and an improved symmetry between the ethos of the school and curricula, and the teachers practice in the classroom. The teachers believe that this also affects the pupils' learning in a positive way and helps to adapt their teaching to better suit their students' needs. Overall, the participants feel that their collaboration with municipal psychologists at the unit for Mental Health Prevention (FPH) has provided new perspectives and encouragement to develop positive relationships in schools.

Need for further development

Firstly, it is demanding to ensure good continuity and progression for teachers with different levels of experience and needs. A newly employed teacher, for example, with no prior knowledge of attachment psychology and relational work, will have other needs than a teacher with extensive experience and prior involvement in the GROM project. For different teachers to experience meaningful participation and development, it is important to facilitate further and more varied opportunities for individual development of relational competence in the project.

Secondly, many teachers feel that their classroom context where they need to build relationships with up to 30 pupils at the same time, is not sufficiently reflected in the project. Many narratives from attachment psychology deal with the relationship between an individual adult and an individual child. A challenge in the further development of the GROM project will be to supplement the teachers' increased

relational proficiency with the competence to deal with the social group dynamics of students in the classroom.

A third challenge described in the report is how teachers, based on their increased relational competence, may adapt their teaching in ways that contribute to both social and academic learning for the students. Some teachers have used concepts and tools from their training in students' mental development and needs, in an academic learning situation. Such adaptation has so far not been emphasized as an outcome in the project. In further development, it will be important to support teachers in combining their relational and pedagogical knowledge in order to develop a teaching practice that can strengthen relationships and belonging, while also increasing students' scholastic learning.

Finally, our research finds that it is difficult to measure any clear effects of the work on employees' relational competence in school, based on the current aims and instruments employed in the project. In the further development, therefore, it may be necessary to assess whether there are other and more representative aims and measurements that can provide information, to strengthen documentation and management of the project.

Recommendations

Based on these findings, three measures are recommended to further develop the GROM project:

- To expand and develop the project's basic theoretical framework in order to better include the educational context and handling of relationships in the full class setting.
- To formalize the project through a clearer organization and management that can ensure both continuity and progression for the participants.
- To review the project's aims and indicators with the intent of clarifying the project's ambitions and documentation of outcomes.